

De broedervergadering

Vraag: in sommige vergaderingen neemt maar een beperkt aantal broeders deel aan de broedervergadering. Is dat niet onbijbels? Volgens de Schrift is toch iedereen die deelneemt aan de broodbreking verantwoordelijk? Dus de hele vergadering?

Antwoord:

Beste broeder,

Deze vraag is het afgelopen jaar door diverse gelovigen gesteld, en we willen er eindelijk graag een antwoord op geven.

Inderdaad is de hele gemeente verantwoordelijk voor wat zij doet, bijv. voor toelating tot de Tafel van de Heer, uitoefening van tucht, eenmaking met een dienstknecht, enz. Het principe om die verantwoordelijkheid tot besluitvorming alleen aan de broeders of aan maar enkele broeders over te laten ('de broederraad' of 'poortwachters' o.i.d.) is daarom inderdaad onbijbels.

Maar in je vraag haal je twee dingen door elkaar:

- De verantwoordelijkheid van de hele vergadering (die ik hierboven al heb beschreven);
- En de speciale taak waarvoor een broedervergadering wordt gehouden.

'De broedervergadering' vinden we niet letterlijk als uitdrukking in de Schrift. We vinden wel iets vergelijkbaars in Handelingen 15, waar de apostelen (die we al eeuwen niet meer hebben) en de oudsten bijeenkwamen om een bepaalde kwestie te bezien, te overwegen, de Schrift hieromtrent te openen en hun conclusie voor te leggen aan de hele gemeente. Pas na het voorleggen van het probleem en de conclusie aan de hele gemeente kon er sprake zijn van een besluit waarbij het 'de Heilige Geest en ons goed dacht...'

Wat is dan de broedervergadering? Het is een samenkomst van bepaalde broeders met een speciale taak. Over zulke samenkomsten lees je dus weinig, maar het is duidelijk uit Gods Woord: als broeders tot dezelfde taak geroepen zijn, en nog wel op hetzelfde arbeidsveld (in dit geval de plaatselijke vergadering), dan hoort er dienstgemeenschap, overleg, en dus vooral Bijbelstudie en gezamenlijk gebed tussen hen te zijn; en dat kan alleen als zulke broeders elkaar metterdaad ontmoeten.

De broedervergadering is dus geen plek waar het bekende Nederlandse poldermodel geldt; waar er net zo lang wordt gediscussieerd tot er een compromis is gevonden waarmee iedereen uit de voeten kan, of een prettige oplossing die iedereen tevreden stelt. Gods Woord en wil bepalen alles als het goed is, de Heilige Geest heeft er de leiding, de Heer is in de praktijk het Hoofd; wat hebben wij als mensen dan nog te bepalen of te 'polderen'?

Die taak (waarover we nog meer zullen lezen) hebben deze broeders niet zelf gezocht, ze hebben er niet naar gesolliciteerd, ze hebben zich er niet voor opgedrongen en ze zijn er niet voor aangesteld. Wat dit 'jezelf opdringen' betreft: dat is heel onwijs én ongeestelijk voor een jongere broeder. Je ontnemt er de broeders de mogelijkheid door om je geestelijke gezindheid te ontdekken. Gods Woord zegt immers duidelijk: 'Wij durven onszelf niet te rekenen tot ... sommigen die zichzelf aanbevelen ... Want niet wie zichzelf aanbeveelt, maar die de Heer aanbeveelt, die is beproefd bevonden' (2 Kor. 10:12,18). 'En iemand neemt niet voor zichzelf de eer, maar wordt door God geroepen', zegt Hebrëeën 5:4. De context van de citaten is iets anders, maar de geestelijke les is algemeen van toepassing.

Het gaat hier om een geestelijke dienst die de Heer aan bepaalde broeders heeft gegeven te midden van de Zijnen, een geestelijk werk dat zij trouw voor Hem hebben uit te oefenen. En Hij gaf die taak aan elk persoonlijk, maar ook aan hen samen. Daarom is het van groot belang dat die anderen opmerken: deze broeder is wat jonger dan wij, maar hij leeft met de Heer én heeft de geestelijke en morele kwalificatie voor deze taak van de Heer gekregen. Dan zullen de anderen die dit werk al langer mogen doen [de zogenoemde 'broedervergadering'], zo'n broeder benaderen en hem vragen rustig voor de Heer te overwegen: wil je komen helpen in dit werk van de Heer? Het is geen erepositie, en er is al helemaal geen ellebogenwerk voor nodig, maar het is een verantwoording en een taak die de Heer je geeft – of ook niet!

Enkele essentiële Bijbelse kenmerken van zulke broeders zijn de volgende:

- Het gaat om de taak die *oudsten* uitvoerden; dat begrip geeft meteen al aan: het zijn uiteraard oudere broeders die door hun levenswandel en ervaring een bepaalde leeftijd en rijpheid hebben gekregen;
- Dit ligt heel dicht bij het begrip '*opzieners*', dat zijn broeders die toezien op het welzijn van de kudde; dat doen ze niet door te heersen, maar door voorbeelden te zijn in hun wandel (1 Petr. 5:1 vv.);
- Ze moeten een *voorbeeld* zijn in hun huwelijk en in de opvoeding die ze hun kinderen willen geven, in hun gedrag, in woord en wandel; zie de beschrijving in Titus 1 en 1 Tim. 3¹; ook dat veronderstelt dat ze geen jongeren zijn;
- Er zijn broeders die de *gave van besturing* hebben gekregen (1 Kor. 12:28); niet voor niets heet een 'broedervergadering' in het Frans 'samenkomst tot besturing'; ook 1 Timotheüs 5 spreekt over oudsten (niet: jongeren!) die goed *besturen* (vers 17);
- Er zijn broeders die *onder ons werken*, zegt 1 Thessalonika 5:12 (m.n. door een onderwijzende of herderlijke dienst in het Woord, zowel openbaar als in persoonlijke gesprekken en tijdens huisbezoeken);
- ze *geven ons leiding in de Heer en ze wijzen ons terecht* (1 Thess. 5:12); wij moeten hen erkennen en zeer hoog achten in liefde vanwege het werk dat zij doen (niet vanwege hun aardige karakter o.i.d.);
- het gaat ongetwijfeld ook om broeders met een leerstellig inzicht en praktisch onderscheidingsvermogen, hoewel ze niet allemaal leraren zijn (1 Tim. 5:17); dat herinnert ons aan de mannen uit de stam Issaschar van wie 1 Kronieken 12:32 zegt dat ze verstandig waren om te weten wat Israël doen moest; ze wezen het volk de Goddelijke weg aan;
- Hebreeën 13:17 geeft ons nog een prikkelend detail: ze zijn *voorgangers*; niet zoals in vers 7 voorgangers die ons zijn voorgegaan in het geloof en nu al in de heerlijkheid zijn, maar voorgangers die nu nog leven, die ons nu voorgaan op de geloofsweg, die ons tot voorbeeld zijn en die we mogen navolgen (hoewel niet blind; we moeten uiteraard uiteindelijk alleen Christus volgen, zoals 1 Kor. 11:1 ook zegt).

---

¹ Let wel: die beschrijving richt zich niet tot jou en mij zodat wij kritisch elke broeder die naar de broedervergadering gaat tegen het licht kunnen houden; deze lijst richt zich als hulpmiddel tot iedere broeder die streeft naar een dergelijke taak of ook naar de taak van 'diaken', d.i. dienaar (1 Tim. 3:1). Die laatste taak richt zich speciaal op het beheer van de collecten ten dienste van het werk van de Heer en van de armen. Dit 'streven naar' deze taak is niet: ambitieus proberen jezelf te verwerklijken of je talenten te bewijzen te midden van de gelovigen, maar het overwegen van de vraag: 'Heer, hebt U mij hierin misschien een taak gegeven?'

De voorwaarden zijn helder. Ben je nog niet getrouwd? Weet je niet wat het is kinderen te hebben en ze voor de Heer op te voeden? Of ben je een pasbekeerde? Wel, dan leer je in dit gedeelte dat het helemaal geen zin heeft en bovendien ook onbijbels is om ernaar te streven in de broedervergadering te kunnen meepraten. Dan wil de Heer je eerst nog andere dingen laten leren in Zijn school, om je rijp te maken voor latere taken (als de andere broeders menen dat het nuttig kan zijn als je tóch aan de broedervergadering deelneemt en er belangrijke lessen leert, overweeg het dan maar rustig voor de Heer).

Wellicht ten overvloede: we stellen geen oudsten aan (de enigen die dat konden, waren apostelen en een broeder als Titus die er rechtstreeks een apostolische volmacht voor kreeg); we erkennen broeders die de kenmerken van oudsten en opzieners hebben, en we achten hen hoog in liefde (ja toch?).

Hieruit volgt duidelijk: jongere gelovigen hebben deze taak niet ², en ook niet *alle* oudere gelovigen. Deelname aan de broedervergadering is ook geen 'knipperlicht-actie', zoals je misschien af en toe even kunt deelnemen aan een zakelijke bespreking om je eigen belangen te waarborgen. Nee, het is een serieuze geestelijke verantwoording voor het aangezicht van de Heer.

Als iemand een taak op zich neemt of opgelegd krijgt waarvoor hij de geestelijke en morele kwaliteiten niet heeft, dan richten we zo iemand te gronde. Ik ken helaas meer dan één broeder die zijn blijdschap is kwijtgeraakt of zelfs psychisch in de problemen kwam omdat hij meende dat hij op de broedervergadering aanwezig hoorde te zijn. Dus kwam hij, sliep nachten slecht en ging er geestelijk aan onderdoor. Dat is nooit de bedoeling van de Heer. Laten we zo'n broeder dan rustig de andere taken laten doen die hij wél van zijn Heer heeft gekregen.

De broedervergadering moet de wijsheid hebben niet voortdurend de hele vergadering met alle details van probleemgevallen op te zadelen. Lang niet iedereen kan die last aan, lang niet iedereen heeft die gave en kwaliteit. We richten broeders en zusters te gronde door voortdurend besprekingen over probleemgevallen, tuchtgevallen e.d. gedetailleerd aan hen bekend te maken. Die details hebben ze meestal niet nodig om een besluit van harte en weloverwogen te kunnen nemen.

Ik begrijp heel goed wat dit beeld bij de gemiddelde Nederlander oproept. We zijn een zelfbewust en onafhankelijk volkje, en het idee je aan oudere broeders te onderwerpen, hun geestelijke leiding te aanvaarden en hen te volgen staat totaal haaks op onze nationale ego-cultuur. Er is een radicale verandering in ons denken nodig (Rom. 12:1 vv.) om de gezindheid van Christus in deze aspecten van ons leven te openbaren.

Doen we dat niet, dan is Hebrëeën 13 heel duidelijk:

- Deze broeders gaan deze taak zuchtend doen en hun blijdschap verdwijnt (en we zijn vaak nog zo eigenwijs dat we hen vervolgens beschuldigen: Moeten ze maar niet alles willen doen... Ze houden de touwtjes ook veel te strak in handen... Waarom zijn ze trouwens zo terneergeslagen...?!; Wij als jongeren kunnen dat veel efficiënter...³);
- En voor ons, voor mij is de zegen weg, zoals ik ook zelf heb moeten ervaren. Want dit vers zegt duidelijk: het is voor *mij* niet nuttig als ik me zo gedraag. Ik mis blijdschap en rijke geestelijke lessen in de school van de Heer als ik me ga opdringen voor een taak waarvan anderen (nog) niet overtuigd zijn dat ik die heb.

Het Oude Testament geeft ons al duidelijke aanwijzingen hoe we hebben te handelen met ouderen: 'U moet opstaan voor iemand met grijze haren en eer bewijzen aan een oudere. Uw God moet u

---

² Leeftijd is in feite relatief; ik ben een veertiger en in de plaats waar ik vergader, maak ik met enkele leeftijdgenoten wél deel uit van de broedervergadering; maar we hebben al meer dan eens tegen elkaar gezegd: Dat is bij gebrek aan meer oude broeders. We krijgen soms gevallen op onze weg die je graag zou toevertrouwen aan zulke geestelijke oude broeders met wijsheid en levenservaring (wees blij als je plaatselijk wél meer van zulke broeders hebt!). Zou ik naar een plaats verhuizen waar voldoende van zulke oude broeders, herders en leraren zijn, dan zou ik graag géén deel uitmaken van de broedervergadering, nog langer tijd krijgen om geloofslessen te leren, en wachten op het moment dat die broeders het nuttig vinden mij hiervoor te benaderen.

³ Dat klopt misschien ook wel, maar dat wil nog niet zeggen: geestelijker, wijzer, meer gehoorzaam...; Spreuken 20:29 geeft aan dat de grijsheid van de ouderen hun heerlijkheid is, en dat het kenmerkende sieraad van de jeugd hun kracht is. Waarom zou je kracht eisen van een oude broeder?

vrezen. Ik ben de HEERE' (Lev. 19:32). Let wel: deze oproep wordt voorafgegaan én gevolgd door de nadrukkelijke verklaring: 'Ik ben de HEERE'; die uitspraak verleent een enorme ernst aan de oproep. Dit 'opstaan' voor de ouderen is uiteraard het tegendeel van een gaan staan preken tégen een oudere, niet een verachtelijk afwijzen van een gedachte die een oude broeder uit; het duidt op een eerbiedig, respectvol, eerbaar behandelen van de oudere generatie – een fenomeen dat de afgelopen decennia helaas verregaand uit onze cultuur is verdwenen! Ik moet mezelf afvragen: in hoeverre zijn mijn gedachten hierin gevormd en bedorven door de wereld?

Vandaag de dag geldt in Nederland: iedereen komt op voor zijn eigen recht, zijn eigen mening. Al in de eerste groepen van de basisschool leren veel kinderen de houding: 'waarom zou mijn mening niet meetellen?!' Dat leidt tot democratie, het recht van het volk. Ik herinner me een vergadering met enkele oude broeders, waar in de jaren '90 een heel aantal studenten en net afgestudeerde academici de samenkomsten bezocht. Toen een geestelijke leraar van rond de 80 naar aanleiding van problemen het Woord had uitgelegd en had voorgesteld wat dit voor praktische consequenties had, kwam kernachtig de opmerking van een twintiger: 'Daar ben ik het dus niet mee eens!'

En als doorsnee Nederlander zeg je dan: Nou, daar liggen twee meningen op tafel. Maar de Schrift geeft duidelijk aan: er telt maar één mening, en dat is de mening van de Heer. 'Wat zegt de Schrift?' Als een oude broeder dat Woord heeft uitgelegd, waar haal ik als jongere dan het lef vandaan hem tegen te staan? En nog wel openlijk?! Helaas is de bijbehorende Godsvrucht en het morele besef in onze tijd ver weggezakt ...

Opvallend genoeg is democratie precies de betekenis van 'Laodicéa': 'het recht van het volk'. Ze waren rijk, verrijkt, en hadden aan geen ding gebrek. Het volk heeft besloten, de meeste stemmen gelden, de meerderheid vindt dit... Maar let op: in zo'n toestand staat de Heer buiten de deur. Moge de Heer jouw en mijn hart bewaren voor die *verdorven* gezindheid, en ook ons als plaatselijke samenkomsten die tot Zijn Naam vergaderd willen zijn.

Graag wil ik er nog op wijzen dat ook zulke oude broeders voortdurend de wijsheid en afhankelijkheid van de Heer nodig hebben in de uitoefening van hun taken; dat ze niet alle details, maar ook niet te weinig met de hele vergadering moeten delen, en dat ze er goed aan doen tijdig de ogen te openen en te zien welke andere broeder er misschien benaderd kan worden om dit werk voor de Heer mee te dragen. Het is beter capabele broeders die wat jonger zijn in rust en stilte tien jaar te laten luisteren en leren, dan dat de vergadering bij het ontslapen van oude broeders opeens in zekere zin gehandicapt is en niet weet hoe het verder moet.

Als aanvulling verwijs ik nog graag naar twee artikelen:

- De broedervergadering, J.-A. Monard
- Het gezag in de gemeente: oudsten; Nicolas Robert

Met hartelijke broedergroet,
E.L.